

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»,
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ
(ANHUI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS) (KHP);
КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЛОС-АНЖЕЛЕСІ
(UNIVERSITY OF CALIFORNIA, LOS ANGELES) (USA);
АРІЄЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ARIEL UNIVERSITY CENTER OF SAMARIA) (ISRAEL)**

**кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик**

МАТЕРІАЛИ

**VIII Міжнародної наукової конференції
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 1:403:316.6 (08)

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026>

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VIII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 21-22 травня 2026 р.) 207 с.

Рецензенти:

Стовпець Олександр Васильович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету.

Каменська Тетяна Григорівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова.

Збірник матеріалів VIII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; Голодомор – геноцид - Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію штучного інтелекту. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25 червня 2026 р.)

дослідження складних систем. 2023. Вип. 24. С. 97-114. DOI: <https://doi.org/10.31392/iscs.2024.24>

4. Результати загальнонаціонального опитування «Українське покоління Z: цінності та орієнтири». Київ, 2017. 135 с. URL: <https://pon.org.ua/novyny/5980-cnnost-ta-oryentiri-ukrayinskogopokolnnya-z-ove-dosldzhennya.html> (дата звернення: 2026.05.08).

5. Романенко, С. В. Штучний інтелект та соціальна безпека особистості. *Психологія та соціальна робота.* 2025. № 2. С. 154-161. <https://doi.org/10.32782/2707-0409.2025.2.14>

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026-10>

Юшкевич Юлія Сергіївна, к.філос.н, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету, м. Одеса.

<https://orcid.org/0000-0002-8295-0346>

ЦИФРОВА ЕКОЛОГІЯ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ: ЕТИЧНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ ВИМІРИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЕКО-ДИЗАЙНІ

Глобальна цифровізація соціокультурного простору на сучасному етапі розвитку суспільства зумовила трансформацію фундаментальних підходів до створення та інтерпретації культурного продукту. Креативні індустрії, інтегруючи у свій простір технології генеративного штучного інтелекту, опинилися в центрі методологічного зсуву, який вимагає не лише інструментального освоєння нових медіа, а й глибокого філософсько-культурологічного осмислення їхніх наслідків [3, с. 110]. Зазначені процеси актуалізують концепт «цифрової екології» як інтегративної наукової рамки, що дозволяє дослідити прагматичний потенціал автоматизації у синергії з етичними імперативами. Особливої ваги окреслена проблематика набуває в царині сучасного еко-дизайну, де матеріальний складник сталого розвитку концептуально поєднується з віртуальним середовищем проєктування.

У межах парадигми прикладної культурології дослідження цього феномену дає змогу вийти за межі суто технологічного детермінізму та переорієнтувати інструментарій соціокультурного проєктування на збереження семіотичного й ціннісного розмаїття. Цифрова екологія у цьому контексті постає не просто як сукупність гігієнічних правил поведінки з інформацією, а як розгорнута теоретико-практична система. Вона спрямована на виявлення, аналіз та мінімізацію деструктивних впливів штучного інтелекту на соціокультурну сферу, забезпечуючи сталий розвиток як матеріальної, так і духовної культури.

Донедавна екологічний дискурс у культурологічних та мистецтвознавчих студіях традиційно обмежувався матеріальним виміром буття: аналізувалися проблеми зменшення вуглецевого сліду, використання біорозкладних

матеріалів, утилізації відходів промисловості та розвитку практик свідомого споживання. Проте стрімке перенесення творчих практик у цифровий простір та залучення до них інтелектуальних агентів змусили дослідників переглянути межі поняття «екологічність». Інформаційне перенасичення, неконтрольоване продукування візуального контенту генеративними системами, а також значні енергетичні витрати на утримання обчислювальних потужностей актуалізували феномен «цифрової екології».

У фокусі уваги цього наукового напрямку перебуває взаємодія людини, технологічного інтерфейсу та соціокультурного середовища, де ключовим критерієм життєздатності системи стає збереження її чистоти, автентичності та гуманістичного вектора. Коли штучний інтелект перебирає на себе функції співавтора в дизайні, виникає потреба в екологізації самого мислення проєктувальника. Здатність алгоритмів миттєво генерувати множину візуальних варіацій призводить до специфічної девальвації унікальності художнього образу, нівелювання індивідуального авторського стилю та когнітивного переважання як творця, так і реципієнта.

Зазначені трансформації змінюють загальний онтологічний статус дизайну в системі культури, трансформуючи його з інструменту утилітарного конструювання речей на глобальну соціокультурну практику. Відтак, сучасний еко-дизайн уже не може обмежуватися лише матеріальними характеристиками продукту, ігноруючи віртуальний та інформаційний слід, який залишає по собі кожен цифровий проєкт. Розуміння цифрової екології як етики ненасильства над візуальним і смисловим простором культури стає базовим елементом методологічної культури фахівця з прикладної культурології, орієнтованого на створення ціннісно-маркованого соціокультурного продукту.

Потреба в новому методологічному інструментарії стає ще більш очевидною, якщо проаналізувати прагматичний потенціал штучного інтелекту, який демонструє високу ефективність у розв'язанні прикладних завдань еко-дизайну [1, с. 104]. Традиційні методи проєктування сталих об'єктів вимагають тривалого аналізу життєвого циклу матеріалів, точного моделювання логістичних ланцюжків та прогнозування поведінки споживачів. У цьому контексті технології машинного навчання виступають як потужний предиктивно-аналітичний інструмент, що кардинально інтенсифікує та оптимізує дослідницьку фазу проєктування.

Застосування алгоритмів ШІ дозволяє здійснювати всебічне віртуальне тестування характеристик сировини ще до початку її промислового використання або створення фізичних прототипів. Зокрема, в індустрії моди штучний інтелект здатний симулювати фізико-механічні властивості інноваційних екологічних матеріалів у віртуальному середовищі, що усуває потребу у надлишковому виробництві тестових зразків і суттєво зменшує обсяг відходів. У графічному та пакувальному дизайні генеративні системи оптимізують просторове розміщення елементів на площині, мінімізуючи залишки матеріалів при крої, та розраховують конфігурації з найменшим використанням хімічних барвників без втрати інформативності маркування.

Додатковим прагматичним виміром інтеграції ШІ є сфера генеративного дизайну конструкцій, що базується на принципах біомімікрії – наслідування природних структур для досягнення максимальної міцності об'єктів при мінімальній витраті ресурсів. Програмні алгоритми розраховують внутрішні порожнини архітектурних форм або предметів інтер'єру, створюючи легкі, але стійкі конструкції. Подібна синергія високих технологій та екологічної доцільності переводить менеджмент креативних індустрій на вищий рівень ресурсоефективності, проте вона ж і створює низку прихованих суперечностей, які вимагають ретельного критичного аналізу.

Ефективність штучного інтелекту в оптимізації матеріальних ресурсів вступає в очевидне протиріччя з внутрішніми деструктивними чинниками функціонування самих цифрових технологій, що формує центральну антиномію сучасної еко-етики. Парадокс полягає в тому, що функціонування серверної інфраструктури, навчання великих мовних моделей та щоденна обробка запитів потребують значних обсягів електроенергії та водних ресурсів для охолодження дата-центрів. Таким чином, візуально «екологічний» цифровий проєкт, створений за допомогою ШІ, опосередковано збільшує загальний антропогенний тиск на біосферу, що актуалізує проблему прихованого вуглецевого сліду цифрової індустрії та вимагає від культуролога-проєктанта зваженого оцінювання доцільності застосування цих технологій.

Окрім матеріально-енергетичних ризиків, експансія ШІ актуалізує кризу в соціокультурній екології, яка пов'язана із загрозою уніфікації інтелектуального та художнього простору. Алгоритми, що навчаються на масивах уже наявних даних, схильні до репродукування усереднених стилістичних моделей, що нерідко призводить до інтелектуального піратства та експлуатації творчого капіталу без згоди авторів. У контексті проєктування національного культурного продукту це загрожує деформацією етнічних кодів та складних локальних концептів, які ШІ зводить до поверхневих візуальних штампів, позбавлених глибинного ціннісно-історичного контексту.

З позицій еко-етики не менш загрозливим є процес відчуження суб'єкта творчості від безпосереднього матеріального субстрату культури. Редукція творчого акту до текстового моделювання запитів нівелює сенсорний, тактильний зв'язок митця з фізичним матеріалом, який в екології культури традиційно розглядався як основа формування поваги до природного ресурсу. Заміна автентичного досвіду цифровим симулякром створює ризики деградації екологічної свідомості, де природне середовище починає сприйматися виключно через призму техногенних репрезентацій.

Ці виклики демонструють складну структуру взаємодії ШІ та еко-дизайну, де кожна прагматична перевага супроводжується специфічним ризиком: оптимізація витрат матеріалів та мінімізація фізичних відходів виробництва протиставляється високому енергоспоживанню обчислювальних систем та зростанню вуглецевого сліду цифрової інфраструктури; прискорення генерації ідей та розширення інструментарію візуалізації вступає у конфлікт із девальвацією унікальності художнього акту, загрозою плагіату та втратою

авторської ідентичності; доступ до глобальних інформаційних баз даних супроводжується ризиком стандартизації візуальної мови та поверхневої експлуатації національних соціокультурних кодів; підвищення економічної доступності екологічного дизайну для широких верств споживачів супроводжується потенційним витісненням фахівців базового рівня з ринку праці та втратою традиційних ремісничих навичок [2, с. 45].

Отже, дослідження цифрової екології в контексті креативних індустрій дозволяє констатувати, що цей напрям є безальтернативною стратегією збереження гуманістичного ядра культури в умовах тотальної технологізації суспільства. Інтеграція штучного інтелекту в практики еко-дизайну виявляє амбівалентну природу сучасного прогресу: відкриваючи широкі прагматичні можливості для оптимізації матеріального виробництва, вона одночасно генерує глибокі етичні й екологічні виклики, пов'язані з енергетичним виснаженням планети, кризою авторського права та загрозою нівелювання національної культурної ідентичності.

Подолання окреслених деструктивних тенденцій можливе лише за умови розробки та впровадження жорстких етичних фільтрів та ціннісно-орієнтованих моделей управління креативними індустріями. Штучний інтелект має функціонувати в межах антропоцентричної парадигми, де критерієм ефективності соціокультурного продукту виступає не швидкість його тиражування, а його семіотична глибина, етична чистота та безпечність для культурного середовища суспільства. У цьому процесі освітні програми з прикладної культурології відіграють роль провідних інституційних майданчиків, що забезпечують формування нової генерації фахівців, здатних гармонізувати цифрові алгоритми із фундаментальними цінностями людського буття.

Список використаної літератури:

1. Капелька А. О. Використання штучного інтелекту під час створення графічних проєктів у сучасному дизайні. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2025. № 6. С. 104-110. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2025.6.12>
2. Перерва І. М., Мазоренко О. В. Цифрова трансформація креативних індустрій: виклики, можливості та роль діджитал-інструментів. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. №1. С. 45-50. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-1-11>
3. Трач Ю. Культурні та креативні індустрії в цифровому середовищі: можливості й перспективи. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2024. № 7(1). С. 110-122. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.7.1.2024.307013>

<i>Борішштейн Є. Р., Калаєва К. С.</i>	ТЕОРІЯ І СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА LIBERAL ARTS: ЯКІСНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	169
<i>Врайт Г. Я., Даниленко А. В.</i>	ЕТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ	172
<i>Петінова О. Б., Коновальчук Е. М.</i>	ОСВІТА І ДЕМОКРАТІЯ: РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	174
СЕКЦІЯ 6. ФІЛОСОФІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ		
<i>Гончарова О. Є.</i>	СУБ'ЄКТНІСТЬ У ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДИНИ І ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: МІЖ РОЗШИРЕННЯМ МИСЛЕННЯ ТА ЙОГО ДЕЛЕГУВАННЯМ	180
<i>Глушенко О. П.</i>	АБСОЛЮТНА КОНТИНГЕНТНІСТЬ ЦИФРОВОГО ПОРЯДКУ: КВЕНТІН МЕЯСУ ТА СУВЕРЕНІТЕТ ОНОВЛЕННЯ ЯК ПОДОЛАННЯ КАНТІАНСЬКОЇ НЕОБХІДНОСТІ	183
<i>Грищенкова С. А., Петінова О. Б.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У МЕДІА: ВПЛИВ НА ДЕМОКРАТИЧНІ ПРОЦЕСИ	186
<i>Клименко Інна, Нівня Ганна</i>	ФІЛОСОФСЬКИЙ ВИМІР ЦИФРОВОГО БЕЗСМЕРТЯ	189
<i>Наумкіна С. М.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ І СУБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	192
<i>Начев М. Ю.</i>	ФАКТОР ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	194
<i>Юшкевич Ю. С.</i>	ЦИФРОВА ЕКОЛОГІЯ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ: ЕТИЧНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ ВИМІРИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЕКО-ДИЗАЙНІ	197

VIII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ”

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.: (0482) 732-09-52